

1. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2024/2060,2061, 2062, 2063, 2064
Toplantı Tarihi/Sayısı : 07.08.2025/54
Karar Numarası : 2025/479
Başvuran : 1.R.B.
2. H.T.
3. M.B.
4. İ.K.
5. A.A.
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : 1. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü
2. Sincan 2 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Müdürlüğü
3. Ankara Valiliği Sincan Cezaevi Jandarma Alay Komutanlığı
Muhatap Vekili/ Vasisi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranların, yüksek güvenlikli ceza infaz kurumunda tutulmaları nedeniyle ağır tecrit koşullarına tabi tutuldukları, sportif, sosyal ve kültürel etkinliklere katılamadıkları, havalandırmadan yeterince yararlanamadıkları, ayrımcılığa ve insan onuruyla bağdaşmayan muamelelere maruz bırakıldıkları iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuranlar, başvuru dilekçelerinde özetle:

a. Tabi tutuldukları yüksek güvenlikli ceza infaz kurumu sisteminin insan onuruyla bağdaşmadığını, ağır tecrit koşullarına maruz bırakıldıklarını,

b. Mahpusların birbirinden izole edilerek yalnızlaştırıldığını, sadece ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası hükümlülerinin değil süreli hapis cezası alan tutukluların da tek kişilik odalarda tutulduğunu, hasta ve yaşlı mahpusların tek kişilik odada tutulmasının uygun olmadığını,

c. 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'a aykırı bir şekilde adli suçlardan mahkum olan mahpuslarla terör suçlularının aynı ünitelerde barındırıldığını, bu durumun çatışmalara ve sorunlara neden olduğunu,

ç. Tüm meşru taleplerinin örgütsel amaç önyargısıyla reddedildiğini,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : http://www.tihek.gov.tr/

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

- d.** Diğer terör hükümlülerinin aynı üitedeki 2-3 katta kalabildiklerini ancak kendilerinin bu talebinin reddedilerek aynı suç türünden mahpuslarla aynı üitede kalmalarına izin verilmediğini,
- e.** Farklı koridorlarda kalan mahpusların birbirleriyle temasta bulunmasına izin verilmediğini,
- f.** 10 kişilik gruplarla haftada 10 saat olması gereken spor, sohbet gibi faaliyetlerin aynı koridorlarda kalan 6 kişi ile ve haftada 1,5 saat olarak uygulandığını,
- g.** Belirli suç tipindeki mahpusların kurslara katılmasına izin verilmediğini,
- ğ.** Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasından hükümlü olanların günde 1 saat, diğer suç tiplerinden mahkum olanların ise 1 saat 50 dakika havalandırmaya çıkarıldığını, günün geri kalan 22-23 saatini tek kişilik kapalı hücrede geçirdiklerini,
- h.** Mahpusların kendi aralarında kitap-gazete değiştirmelerinin engellendiğini,
- ı.** Keyfi disiplin cezalarının verildiğini,
- i.** Aramalarda kişisel yazı ve kitap çalışmalarına el konulduğunu,
- j.** Satın aldıkları kitapların kendilerine verilmediğini,
- k.** Kürtçe dilindeki gazete ve dergilerden yararlanamadıklarını,
- l.** Havalandırmaya her gidiş gelişte ikisi el araması, ikisi dedektör araması olmak üzere dört defa üst aramasının yapıldığını, detaylı aramanın onur kırıcı olduğunu, hastaneye gidişlerde bu arama sayısının sekize çıkarıldığını,
- m.** Ailelerinin Ankara dışında ikamet etmelerine rağmen görüş saatinin sabah 09.00'a alınarak ailelerinin görüşe gelmelerinin engellenmeye çalışıldığını,
- n.** İnfaz ve koruma memurlarının açık görüş sırasında görüş alanında bulunduğunu,
- o.** Açık görüşlerde kantinden talep edilen ürünler yerine farklı ürünler getirildiğini,
- ö.** Yakınlarının açık görüşe geç gelmesi durumunda görüştürülmeden geri gönderildiğini,
- p.** Kantindeki ürünlerin fahiş fiyata satıldığını,
- r.** Kırtasiye malzemelerinin çeşitli olmadığını,
- s.** Elektrik faturalarının yüksek olduğunu ve Adalet Bakanlığı tarafından ödenmesi gerektiğini,
- ş.** Gönderdikleri mektupların alındı belgesinin kendilerine verilmediğini,
- t.** Radyo bulundurmalarına izin verilmediğini, televizyon kanallarında sorun olduğunu,
- u.** Hastaneye sevklerin mütemadiyen iptal edildiğini ya da ertelendiğini,
- ü.** Talebi olan mahpusların odaları değiştirilmezken talebi olmayanların odalarının değiştirildiğini,
- v.** Odadaki su tesisatı parçalarının para ile satıldığını, para ödemeyen ya da ödeyemeyenlerin muslukları bozulunca tamir ettiremediğini ve susuz kaldıklarını,
- y.** Pandemi dolayısıyla gerçekleştirilemeyen görüşlerin telefisinin yapılmadığını,
- z.** İdarenin infaz hakimliği ve Anayasa Mahkemesi kararlarını uygulamadığını, iddia etmektedirler.

3. Muhatap Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle; daha önce mahpusların kendi talepleri ile kullandıkları elektrikli eşyanın elektrik giderlerinin ticarethanelere uygulanan fiyat tarifi üzerinden ödenmekte iken 17/6/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No:

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik'in 9'uncu maddesinin beşinci fıkrasında 31/1/2023 tarihinde yapılan değişiklik ile Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından mesken abonelikleri için belirlenen ücret tarifesinden faydalandırılmasına imkân sağlandığı, ayrıca ceza infaz kurumlarınca gerçekleştirilen elektrik tedarik ihalesi veya işlemi sonucunda belirlenen elektrik birim fiyatının mesken aboneliğinden daha düşük fiyatta olması halinde ise mahpusların elektrik faturasını düşük olan birim fiyat üzerinden ödediği ifade edilmektedir.

4. Muhatap Sincan 2 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle:

a. Kurumda gerçekleştirilen uygulamaların ilgili mevzuat hükümlerine uygun olduğu, mahpusların taleplerinin de bu çerçevede değerlendirilerek karşılanabildiği,

b. Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin kuralların ve mahpusların taleplerinin mahpuslar arasında ayırım yapılmaksızın uygulandığı ve cezanın infazında ve iyileştirme çabalarında kanunilik ve hukuka uygunluk ilkelerinin esas alındığı,

c. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanun'un "Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları" başlıklı 9'uncu maddesinde yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarının infaz rejiminin belirlendiği, 5275 sayılı Kanun'un "Tutukluların Yükümlülükleri" başlıklı 116'ncı maddesinde ise söz konusu maddenin tutuklular için de uygulanmasının öngörüldüğü,

ç. Kurumun fiziki yapı olarak 3 kat, 5 blok ve her blokta 15 kısımdan oluştuğu ve her kısımda da mahpusların barındırıldıkları 6'şar adet tekli odanın bulunduğu, mahpusların barındırıldığı odalarda kendine mahsus havalandırma bahçeleri olmadığından havalandırma bahçesi olarak 2'nci katlarda avlu diye tabir edilen yerlerin kullanıldığı, Kurumda 1, 2 ve 3'üncü katta barındırılan tüm mahpusların 2'nci katta mevcut olan avluları havalandırma bahçesi olarak kullandığı, bu sebeple havalandırma, telefonla görüşme, açık ve kapalı görüş günleri ve benzeri faaliyetlerin suç gruplarının ve varsa hasım olanların karşılaşmaması ile Kurum güvenliği göz önüne alınarak mahpusların kendi suç gruplarına mensup mahpuslar ile aynı bloklarda olmasının sağlandığı ve aynı blokta kalan diğer mahpuslar ile karşılaşmayacakları şekilde barındırıldığı,

d. Kurumun güvenliğini sağlamak amacıyla, mahpusların kalacakları odaların belirlenmesi ve değiştirilmesinin idare ve gözlem kurulunun görev ve yetkisinde olduğu, mahpusların oda değişikliği taleplerinin, suç grupları, eylemleri ile tutum ve davranışları dikkate alınarak değerlendirildiği, odalar arasındaki iletişimin önlenildiği, akrabalık veya güvenlik gibi makul ve somut gerekçe olmadıkça salt talep doğrultusunda işlem yapılmadığı, ayrıca Kurum güvenliği göz önüne alınarak aynı blok ve aynı kısımda birleştirilmelerinin güvenlik açısından zafiyet oluşturacağı değerlendirildiğinden söz konusu taleplerin olumlu karşılanmadığı,

e. Mahpusların aynı suç grubundan ve aynı üniteye bulunanlar ile olmak üzere 6'şar kişilik gruplar halinde faaliyetlere katılımının sağlandığı, Ayrıca Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 22/1/2007 tarihli ve 45/1 sayılı Genelgesi'nin "Ortak Etkinlikler" başlıklı 13'üncü maddesinde faaliyetlerin 10 kişiyi aşmayacak gruplar hâlinde ve 10 saati aşmamak üzere yapılmasının öngörüldüğü, 10 kişinin katılımıyla ve 10 saat süreyle yapılmasının asgari değil azami sınır olarak belirlendiği,

f. Kurumda barındırılan mahpusların bedensel ve zihinsel sağlıklarını sürdürmeleri için gerekli önlemlerin

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

alınması, suçluluk duygusundan arınması, kişisel ve toplumsal gelişiminin sağlanması amacıyla uygulanacak, eğitim öğretim, sağlık, psikososyal hizmetler ile meslek edinme, bireyselleştirme, toplum yaşantısıyla uyumlaşmayı ve gelişimi sağlamak amacıyla iyileştirme programlarının eğitim ve psikososyal servis tarafından hazırlandığı, mahpusların bireysel veya en fazla 6 kişilik gruplar halinde iyileştirme faaliyetlerine katılması sebebiyle, kurs kapasitelerinin artırılmasında personel sayısı ile Kurum, personel ve mahpus güvenliği gibi durumların değerlendirildiği, Kurumda halihazırda; yağlı boya, resim, hüsnü hat, Türkçe, okuma yazma ve Kur'anı Kerim kurslarının verildiği, bu kurslara her suç grubundan kursiyer alınmakta olduğu, her bir grup kurs bitiminde tekrar mahpuslardan talepler toplanarak değerlendirme yapıldığı,

g. 5275 sayılı Kanun'un "*Kapıların açılmaması ve temasın önlenmesi*" başlıklı 34'üncü maddesi hükümleri gereğince Kurumun, personelin ve mahpusların asayiş ve güvenliği ile örgütsel haberleşme ve talimatların engellenmesi amacıyla mahpusların odalar arası alış veriş yapmalarına güvenlik tedbirleri kapsamında izin verilmediği,

ğ. Mahpuslar hakkında verilen disiplin cezalarının mevzuat hükümleri gereğince yerine getirildiği ve itiraz mercii kendilerine tebliğ edilerek ve itiraz imkanı sunularak verildiği,

h. Mevzuat hükümleri doğrultusunda, Kurum oda ve eklentilerinde, mahpusların üst ve eşyalarında habersiz olarak her zaman, Kurumun tamamında ayda 1 kez genel arama ve gerekli görünen bütün durumlarda dönemsel olarak kısmi arama yapıldığı, yapılan bu aramalarda herhangi bir mahpusun uhdesinde olan yazı ve kitap çalışmalarına el konulmasının, yüksek güvenlikli ceza infaz kurumunun nitelikleri ve mahpus profili dikkate alındığında mevzuat hükümleri dahilinde Kurum güvenliğinin gereği olarak yapılan bir uygulama olduğu,

ı. Mahpusların süreli yayınlardan, 5275 sayılı Kanun'un "*Süreli veya süresiz yayınlardan yararlanma hakkı*" başlıklı 62'nci maddesinin birinci fıkrasındaki; "*Hükümlü, mahkemelerce yasaklanmamış olması koşuluyla süreli ve süresiz yayınlardan bedelini ödeyerek yararlanma hakkına sahiptir.*" ve aynı maddenin üçüncü fıkrasındaki; "*Kurum disiplinini, düzenini veya güvenliğini bozan ya da tehlikeye düşüren, hükümlülerin iyileştirilmesi amacına ulaşmayı zorlaştıran yahut müstehcen haber, yazı, fotoğraf ve yorumları kapsayan hiçbir yayın hükümlüye verilmez.*" hükümleri doğrultusunda yararlandırıldığı,

i. Kurumda yapılan aramaların; 5275 sayılı Kanun'un "*Arama*" başlıklı 36'ncı maddesindeki; "*Kurumlarda, odalar ve eklentilerinde, hükümlülerin üst ve eşyasında habersiz olarak her zaman arama yapılabilir. Her ay bir kez mutlaka arama yapılır.*" ve "*Ziyaret ve görüşlerde uyulacak esaslar*" başlıklı 86'nci maddesinin altıncı fıkrasındaki; "*Hükümlüler, odalarından çıkış ve dönüşlerinde ayrı yerlerde ve farklı memurlarca üst ve eşya aramasına tâbi tutulurlar.*" hükümleri doğrultusunda gerçekleştirildiği,

j. Mevzuat hükümleri uyarınca, açık ve kapalı görüşlerin günleri ve saatleri ile bir hükümlünün görüşebileceği ziyaretçi sayısının belirlenmesinde Kurum İdaresine takdir yetkisi tanındığı ve bu doğrultuda mahpusların suç türleri, tehlikeli hükümlü olup olmadıkları, Kurum, personel, mahpus güvenliği ve benzeri nedenler göz önüne alınarak her mahpus için açık ve kapalı görüşlerin ayrı ayrı planlandığı, ayrıca mahpuslar ile ziyaretçilerinin maddi temasına imkan verecek şekilde, konuşulanların hazır bulunan infaz koruma memurları tarafından işitilebildiği ve izlenebildiği açık görüş alanlarında yerine getirildiği ve bu hususun da mevzuat

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

hükümlerince öngörüldüğü, açık görüşlerde kantinden talep edilen ürünler yerine farklı ürünler getirildiği ve yakınlarının açık görüşe geç gelmesi durumunda görüştürülmeden geri gönderildiği iddialarına yönelik ise yapılan incelemede Kurum İdaresine ulaşmış bu konuları içeren bir şikâyetin tespit edilmediği,

k. Kurum kantininde satılan ürünlerin İş Yurtları Daire Başkanlığının konsinye sistemi üzerinden ve ceza infaz kurumlarınca iş yurtları atölyelerinden üretilen ürünlerden temin edildiği, temin edilen ürünlerin fiyatlandırılmasının İş Yurtları Daire Başkanlığı tarafından yapıldığı, Kurum kantininde mevzuat hükümleri çerçevesinde Kurum güvenliğini tehlikeye düşürmeyen ürünlerin satışının yapıldığı,

l. Mektup okuma birimi tarafından her salı ve cuma günleri mahpuslara taahhütlü mektupların ilgili barkod numaralarının teslim edildiği, mektupların alındı belgesinin mahpuslara verilmediği ile ilgili olarak Kuruma ulaşmış bir şikâyetin bulunmadığı,

m. Mevzuatta, merkezi yayın sistemi bulunmayan kurumlarda, bağımsız anten kullanılarak televizyon ve radyo izlenmesine ve dinlenmesine izin verileceğinin öngörüldüğü, Kurumda her oda/koğuşta kanal, frekans ve ses ayarlı merkezi yayın sisteminin mevcut olduğu, ayrıca sistem üzerinden karışık müzik yayınının yapılmakta olduğu,

n. Hastane sevklerinin titizlikle yapılmakta olduğu ve şimdiye kadar Kurumdan kaynaklı bir uygulamadan ötürü herhangi bir mahpusun basit hastalığının ağırlaştığı bir vakanın yaşanmadığı, mahpusların gerekli sağlık kontrolleri yapılarak yaşamını ceza infaz kurumunda idame ettiremeyecek durumda olduklarının tespiti halinde ceza tihiri işlemlerinin yapılabilirdiği,

o. Odalarda bulunan demirbaşların arızalanması durumunda derhal arızanın giderildiği, fakat mahpusların bilerek ve isteyerek bu eşyalara zarar vermeleri durumunda ise disiplin soruşturması başlatılarak öncelikli olarak ilgili mahpusa ücretinin ödetilerek arızanın giderildiği, ilgili mahpusun ücret ödeyecek durumunun olmaması ya da ödemeyi kabul etmemesi durumunda herhangi bir aksaklığa izin verilmeyerek Kurum tarafından arızanın giderildiği, Kurumda şimdiye kadar barındırıldığı odasında su imkanından faydalanmayan bir mahpusun bulunmadığı,

ö. Pandemi dönemine ilişkin hak iadesi olarak verilen açık görüş, kapalı görüş ve telefon görüşlerine ilişkin ek sürelerden yararlanma imkanının tanındığı,

p. Mahkeme kararlarının ilgili mahpusa tebliğ edilerek olduğu gibi uygulandığı, ifade edilmektedir.

5. Muhatap Ankara Valiliği Sincan Cezaevi Jandarma Alay Komutanlığından alınan yazılı görüşte özetle:

a. Sincan Kapalı Ceza İnfaz Kurumları Kampüsünde halihazırda 13.958 mahpus bulunduğu, Kampüsten günlük olarak 600-750 mahpusun adli kurumlara ve sağlık kuruluşlarına sevkinin talep edildiği, Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumu envanterinde bulunan 44 adet ring aracının toplam kapasitesinin 426 kişilik olduğu,

b. Sevk ve nakil faaliyetlerindeki araç planlamalarının, kişi sayısı, yaş, cinsiyet ve suç tipi unsurları gözetilerek yapıldığı,

c. Mahpusların sevk ve nakil taleplerinin ceza infaz kurumlarınca bir gün öncesinden Komutanlığa gönderildiği, Komutanlıkça yapılan planlama neticesinde ihtiyaç duyulan ring araçlarının aynı gün Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumundan talep edildiği, Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumunca sevk ve nakle tahsis edilebilecek ring

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

aracı sayısının yazılı olarak bildirildiği, tahsis edilen ring araç sayılarının arıza, bakım vb. nedenlerle ihtiyaç duyulan sayıdan az olduğu takdirde ring aracı yetersizliği nedeniyle bazı hastane sevklerinin zorunlu olarak yapılamadığı, bahse konu sevk taleplerinin öncelikli olarak ileri tarihe tekrar planlanarak Sincan Cezaevi Jandarma Alay Komutanlığına bildirilmesi hususunun yazı ile tüm Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarına bildirildiği,

ç. Mahpusların yapılamayan muayene ve tedavileri ile ilgili olarak; sağlık haklarından eksiksiz olarak yararlanabilmeleri hususunda aksaklıkların giderilebilmesi maksadıyla, hastane sevk talepleri çizelgesinin açıklamalar kısmına daha önce sevklerinin yapılamadığı hususunun yazılması ve öncelikli olarak sevklerinin istenmesi hususunun tüm ceza infaz kurumlarına bildirildiği,

ifade edilmektedir.

6. Muhatapların yazılı görüşüne karşı başvuranlar tarafından sunulan yazılı görüşte özetle:

a. Açık görüşlerin 1 saat süreyle uygulandığı ve bu sürenin yeterli olmadığı,

b. N.Ö. adlı mahpusun babasının vefat ettiği, ziyaretine gelen yakınlarının geç geldikleri için görüştürülmeden geri gönderildiği, K.S. adlı mahpusun yakınlarının ise geç geldikleri için 30 dakika görüştürüldüğü, ayrıca açık görüşlerin erken saatlerde yapılmasından dolayı mağduriyet yaşandığı,

c. Açık görüş alanına götürülebilecek ürünlere sınırlama konulduğu ve istedikleri ürünleri götüremedikleri,

ç. Depolardaki radyolarının verilmesini talep ettikleri, ayrıca kitaplarının kontrol amacıyla alındığı ancak kaybedildiği,

d. Hastaneye sevklerin geciktiği, M.M.A. isimli bir mahpusun dış sevkinin 6 ay geciktirildiği,

e. Saz kursuna 4 kişinin birlikte katıldığı, ancak 10 kişinin birlikte katılmasının gerektiği,

f. Barındırıldıkları Kurumda uygulanan infaz rejiminin mahpusların iyileştirilmesine katkı sağlamadığı,

g. Ortak faaliyetler hakkındaki genelgede 10 kişiyi ve 10 saati aşmamak ibarelerinin bulunduğu, ancak Kurumda bu faaliyetlerin öngörülen süre ve kişi sınırının altında gerçekleştirildiği,

ğ. Faaliyetlere katılım hususunda Kurum İdaresinin aynı koridorda barındırılan mahpusların aynı blok veya üniteye barındırıldığını varsaydığı ve faaliyetlere diğer koridorlardaki mahpuslarla birlikte katılmalarına izin verilmediği, ancak blok ve ünitenin koridordan daha kapsayıcı olduğu,

h. Ağustos ayında arızalı muslukların İdarenin hesabından kesilerek tamir edildiği,

ı. Elektrik faturalarının Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanması gerektiği,

i. Kantindeki ürünlerinin fiyatlarını içeren listenin televizyon kanalı üzerinden ilan edildiği, ancak ürünlerin ilan edilen fiyatlardan daha yüksek fiyatlarla satıldığı,

j. Adli suçlardan mahkum olan mahpuslarla terör suçlularının aynı üniteye barındırılmasından ötürü 2023 yılında iki suç grubuna mensup mahpuslar arasında sözlü bir tartışma yaşandığı,

k. Pandemi dolayısıyla gerçekleştirilemeyen görüşlere ilişkin telafi görüşleri diğer ceza infaz kurumlarında 30 kez verilirken bu Kurumda 29 kez verildiği,

l. Hastane sevklerinin geç yapıldığı, iptal edildiği veya ertelendiği, M.M.A. ve M.E.Ç. isimli mahpusların sevklerinin geciktiği,

m. Sevklerin neden yapılmadığı sorulduğunda Kurum İdaresinin jandarmanın gelmediğini ifade ettiği,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

ancak jandarmanın da araç yetersizliği gerekçesini ileri sürdüğü,
ifade edilmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

7. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesine göre: "*Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. (...) Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz (...)*"

8. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

9. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

10. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön inceleme yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasına göre: "*Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur (...)*"

11. Mezkûr Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesine göre: "(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

12. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesine göre: "(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularla ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

13. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

Başvuranların oda/koğuş şartlarına ilişkin iddiaları ile ilgili olarak;

14. Ceza infaz kurumlarında özgürlüğünden mahrum bırakılan kişilerin, tutuldukları alanların devletin kontrolü altındaki özel alanlar olması, devletin hem bu kurumda bulunanların güvenliklerinin korunması hem de düzen ve disiplini tesis etme yükümlülüğünün bulunmasının sonucu olarak bu kişilerin sosyal ilişkilerinin ve dış dünya ile iletişimlerinin sınırlandırılması kaçınılmaz olacaktır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM) göre, suçun önlenmesi ve disiplinin sağlanması gibi ceza infaz kurumlarında güvenliğin sağlanmasına yönelik kabul edilebilir makul gerekliliklerin olması durumunda mahpusların sahip oldukları haklar sınırlandırılmaktadır (AİHM, *Silver ve Diğerleri/Birleşik Krallık*, B. No: 5947/72, 6205/73, 7052/75, 7061/75, 7107/75, 7113/75, 7136/75, 25/3/1983).

15. 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "*İnfazda temel amaç*" başlıklı 3'üncü maddesinin birinci fıkrasında; "*Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazı ile ulaşılmak istenilen temel amaç, öncelikle genel ve özel önlemeyi sağlamak, bu maksatla hükümlünün yeniden suç işlemesini etkileyici etkenleri güçlendirmek, toplumu suça karşı korumak, hükümlünün yeniden sosyalleşmesini teşvik etmek, üretken ve kanunlara, nizamla ve toplumsal kurallara saygılı, sorumluluk taşıyan bir yaşam biçimine uyumunu kolaylaştırmaktır.*"; "*Cezayı çekme, güvenlik ve iyileştirme programına uyma*" başlıklı 26'ncı maddesinin birinci fıkrasında; "*Hükümlü, hapis cezasının yerine getirilmesine katlanma ve bu amaçla düzenlenen infaz rejimine uygun tutum ve davranışlar içinde bulunmakla yükümlüdür.*" ve "*Hükümlünün barındırılması ve yatırılması*" başlıklı 63'ncü maddesinde; "(1) Tehlikeli hâli bulunan hükümlü ancak bir veya üç kişilik odalarda, diğer hükümlüler ise kurumun fizikî yapısı, kapasite durumu ve güvenlik gerekleri göz önüne alınarak cezaevi yönetimi tarafından belirlenecek sayıda mahkûmun kalabileceği odalarda barındırılırlar. (2) Her hükümlüye yöresel iklime uygun nitelikte tek tip yatak ve yeterli sayıda yatak takımı verilir. (3) Kadınların erkeklerle, hükümlülerin tutuklularla, çocukların yetişkinlerle, örgüt veya çıkar amaçlı örgüt suçluları ile terör suçlularının Kanunda sayılan hâller dışında bir araya gelmelerine ve bağlantı kurmalarına izin verilmez. (4) Oda ve kısımlarda iklim koşulları göz önüne alınarak yeterli yer, ısı, ısıtma, havalandırma ve hijyen sağlanır." hükümleri yer almıştır.

16. 5275 sayılı Kanun'un "*Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları*" başlıklı 9'uncu maddesinin ilgili bölümü şöyledir: "(1) Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlilerine sahip, firara karşı teknik, mekanik, elektronik ve fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları sürekli kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasların geçerli olduğu sıkı güvenlik rejimine tâbi hükümlülerin bir veya üç kişilik odalarda barındırıldıkları tesislerdir. Bu kurumlarda bireysel veya grup hâlinde iyileştirme yöntemleri uygulanır. (2) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm olanlar ile süresine bakılmaksızın, suç işlemek amacıyla örgüt kurmak, yönetmek veya bu örgütün faaliyeti çerçevesinde, Türk Ceza Kanununda yer

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

alan; a) İnsanlığa karşı suçlardan (madde 77, 78), b) Kasten öldürme suçlarından (madde 81, 82), c) Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçundan (madde 188), d) Devletin güvenliğine karşı suçlardan (madde 302, 303, 304, 307, 308), e) Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlardan (madde 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315), mahkûm olanların cezaları, bu kurumlarda infaz edilir ..."

17. 5275 sayılı Kanun'un "Hükümlülerin gözlem ve sınıflandırılması" başlıklı 23'üncü maddesinin ilgili bölümü şöyledir: "(1) Hükümlülerin gözlem ve sınıflandırılması aşağıdaki esaslara göre yapılır: (...) d) Hükümlülerin gözlemleri, gözlem kurulunca kuruma kabul tarihinden başlayarak tek kişilik odalarda yapılır. Ancak kurumun tek kişilik odası bulunmaması veya kısıtlı sayıda olması durumunda tahsis edilmiş özel bölümlerinde de yapılabilir. e) Ağırlaştırılmış müebbet hapis ve müebbet hapis cezalarına veya iki yıldan fazla süreli hapis cezasına mahkûm olanlar, haklarında uygulanacak rejimi ve gönderilmeleri gereken infaz kurumunu ve bu maksatla kişisel ve sosyal özelliklerini belirlemek için Kanunda gösterilen esaslar uyarınca gözleme tâbi tutulurlar. Gözlem süresi altmış günü geçemez. (...) "

18. 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in "İdare ve gözlem kurulunun görev ve yetkileri" başlıklı 28'inci maddesinin ilgili bölümü şöyledir: "(1) İdare ve gözlem kurulu aşağıda sayılan işleri yapmakla görevli ve yetkilidir: (...) b) Hükümlülerin kurumlara kabullerinden sonra kalacakları odaları belirlemek. (...) c) Hükümlülerin kalmakta oldukları odaları değiştirmek. (...) "

19. Başvuranlar, süreli hapis cezası alanların tek kişilik odada tutulduğunu, adli suçlardan mahkum olan mahpuslarla terör suçlularının aynı üniteye barındırıldığını, aynı suç türünden mahpuslarla aynı üniteye kalmalarına ve temasta bulunmalarına izin verilmediğini ve oda değişikliği taleplerinin dikkate alınmadığını iddia etmektedir.

20. Başvuranların tek kişilik odaya konulmasının objektif ve makul sebeplere dayalı olup olmadığının tespiti yapılmalıdır. Örgütsel faaliyetlerin engellenmesi, terör örgütünün mahpusları yönlendirmesinin ve emir ve talimat vermesinin önüne geçilmesi, mahpusların güvenliğinin sağlanması gibi gerekçeler tek kişilik odada tutulmak için makul, objektif ve ölçülü sayılmalıdır (Anayasa Mahkemesi [AYM], Mustafa Babayiğit, B. No : 2018/24924, 20/7/2023, para. 44-47).

21. Söz konusu iddialar muhatap Kurumun yazılı görüşü ile birlikte mevzuat hükümleri çerçevesinde değerlendirildiğinde; Kurumun yüksek güvenlikli statüsünü haiz, tek kişilik ve 3 kişilik odalardan müteşekkil olduğu, mevzuatta örgütlü suçlar nedeniyle hapis cezası alan mahpusların diğer mahpuslarla bir arada barındırılmasına engel teşkil edecek bir kanuni düzenlemenin yer almadığı ve mahpusların odalara yerleştirilmesinde, odalarının değiştirilmesinde, kalacakları blok, ünite ve benzeri birimlerin ve odalarda barındırılacak kişi sayısının belirlenmesinde İdare ve Gözlem Kuruluna takdir yetkisinin tanınmış olduğu, somut olayda İdare ve Gözlem Kurulunun bu yetkisini kullanırken Kurumun yüksek güvenlikli statüsü, fiziki yapısı, güvenlik ve disiplin gibi objektif kriterleri gözetmiş olduğu, farklı koridorlarda kalan mahpusların birbirleriyle temas kurmasının da anılan gerekçelerle sınırlandırılmasının anlaşılabilir olduğu ve muhatap Kurumca gerçekleştirilen uygulamalarda mevzuata aykırı veya keyfi bir durumun söz konusu olmadığı, bu doğrultuda başvuru konusu bu iddialar bakımından hak ihlalinin mevcut olmadığı değerlendirilmiştir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No:

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Başıyuranların sosyal, kültürel, sportif etkinliklere katılım ve havalandırmadan yararlanma imkanlarına ilişkin iddiaları ile ilgili olarak;

22. Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesi (AİÖK) konuya ilişkin olarak; “*Mahpusların (tercihen genel bir faaliyet programının bir parçası olarak) her gün açık havada en az 1 saat egzersiz yapabilmesi şartı, temel bir önlem olarak genel kabul görmüştür. AİÖK, istisnasız bütün mahkumlara (ceza olarak hücre hapsinde olanlar dahil) her gün açık havada egzersiz yapma imkanı verilmesi gerektiğine dikkat çekmektedir.*” (AİÖK, 2. Genel Rapor [CPT/Inf (92) 3], para. 48.) değerlendirmesine yer vermiştir.

23. AYM'ye göre; sohbet, spor ve eğitim olanakları genel olarak eğitim ve iyileştirme programları olarak anılmakta olup söz konusu programlara katılmak mahpuslar için temel bir haktır. Bununla birlikte bu programlar, disiplinin sağlanması, güvenlik ve tutuklama tedbirinin ve cezanın infazının doğasından kaynaklanan gerekçelerle kısıtlanabilmektedir. Söz konusu kısıtlamalar, tek başına kötü muamele yasağının ihlali anlamına gelmemekle birlikte mahpusları; tedbirin ya da infazın amacını aşarak mahpusların ruh ve beden sağlıklarını bozacak şekilde eğitim ve iyileştirme faaliyetlerinden yoksun bırakmak kötü muamelenin asgari koşullarını oluşturabilir (AYM, İbrahim Kaptan, B. No: 2017/30510, 18/7/2018).

24. AYM bir başka kararında; yalnızca sohbet imkanının kısıtlanmasının tecrit altında tutulma anlamına gelmeyeceğini, tecritten bahsedilebilmesi için tüm iletişim olanaklarının kısıtlanması gerektiğini, daha uzun süreli sohbet imkanının verilmemesinin tek başına insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir ceza veya muamele anlamına gelmeyeceğini ifade etmektedir (AYM, Turan Günana, B. No: 2013/3550, 19/11/2014, para.46).

25. 5275 sayılı Kanun'un "Beden eğitimi" başlıklı 87'nci maddesine göre: “(1) Hükümlünün toplumsal, ruhsal ve bedensel gelişmelerini sağlamak amacıyla fizik ve ruhsal sağlık durumlarının elverdiği ölçüde spor, beden eğitimi ve eğlendirici etkinliklere katılmasına müsaade olunur ve olanaklar ölçüsünde yer ve araç sağlanır. (2) Açık havada çalışmayan veya kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüye, hava koşulları elverdiği ölçüde, günde en az bir saat açık havada gezinmek olanağı verilir. Bu süre içerisinde bireysel spor da yapılabilir. Kurum dışındaki etkinliklere açık ceza infaz kurumları ile çocuk eğitimevlerinde bulunan hükümlüler katılabilirler.”

26. 5275 sayılı Kanun'un "Kütüphane ve kurslardan yararlanma" başlıklı 88'inci maddesine göre: “Hükümlü, çalışma saatleri dışında ve belirlenecek düzene göre idarece tertiplenen kurslara katılabilir ve kütüphaneden yararlanabilir. Bu konudaki programlar uzmanların önerileri ve hükümlünün istekleri dikkate alınarak kurum yönetimince belirlenir.”

27. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan 22/1/2007 tarihli ve 45/1 No.lu Ceza İnfaz Kurumlarının Tahsisi, Nakil İşlemleri ve Diğer Hükümler Hakkında Genelge'nin “Ortak Etkinlikler” başlıklı 3'üncü bölümünün 1'inci ve 13'üncü maddelerine göre: “Hükümlü ve tutuklular işledikleri suçlara, kurumdaki davranışlarına, ilgi ve yeteneklerine göre gruplandırılarak, güvenlik bakımından tehlike yaratmadığı ölçüde, kendileri için hazırlanmış iyileştirme programları çerçevesinde eğitim, spor, meslek kazandırma ve çalışma ile diğer sosyal ve kültürel faaliyetlere katılırlar. Bu faaliyetler yüksek güvenlikli kurumlar ile diğer kurumların yüksek güvenlikli bölümlerinde on kişiyi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

aşmayacak gruplar hâlinde yürütülür. Programların süresi ve katılacak hükümlü tutuklu sayısı her programın özelliği, güvenlik koşulları ve kurumun olanakları dikkate alınarak idare ve gözlem kurulunca belirlenir. İyileştirme programlarının amaca aykırı sonuçlar verdiği tespit edilen hükümlü ve tutuklular yönünden bu uygulamaya son verilebilir veya gerekli değişiklikler yapılabilir. Güvenlik bakımından tehlike yaratmadığı ölçüde, idare ve gözlem kurulu tarafından belirlenen istekli hükümlü ve tutuklular, on kişiyi aşmayacak gruplar hâlinde ve idarenin gözetiminde, açık görüş alanlarında veya diğer ortak yerlerdeki sosyal faaliyetler çerçevesinde haftada toplam on saati aşmamak üzere sohbet amacıyla bir araya getirilebilir. Bu faaliyet hafta içerisinde açık görüş, avukat ve ziyaretçi görüşlerini aksatmayacak şekilde yaptırılır.”

28. Başvuru kapsamında 10 kişilik gruplarla haftada 10 saat olması gereken spor, sohbet gibi faaliyetlerin aynı koridorlarda kalan 6 kişi ile ve haftada 1,5 saat olarak uygulandığı iddia edilmişse de Adalet Bakanlığının mezkûr Genelgesinde belirtilen sürenin bir üst sınır olarak belirlendiği ve bu konuda Kurum İdaresinin takdir yetkisinin bulunduğu, ayrıca mezkur Genelgede güvenlik bakımından tehlike yaratmadığı ölçüde ibaresinin bulunduğu, ayrıca programların süresinin ve katılacak mahpus sayısının her programın özelliği, güvenlik koşulları ve kurumun olanakları dikkate alınarak İdare ve Gözlem Kurulunca belirleneceğinin öngörüldüğü, mevcut başvuruda Kurumun statüsü, fiziki şartları ve mahpus profili göz önünde bulundurulduğunda faaliyetlere ilişkin olarak belirlenen sürenin makul olduğu, açık alandan yararlanma bakımından ise 5275 sayılı Kanun'da günde en az bir saat ibaresiyle asgari sınırın öngörüldüğü ve sürenin belirlenmesinde Kuruma takdir yetkisinin verildiği, yine uluslararası standartlarda belirtilen 1 saatlik ölçütün de muhatap Kurum tarafından göz önünde bulundurulmuş olduğu, netice itibarıyla başvuru dilekçelerinde ifade edilen 1 saat 50 dakikalık sürenin, Kurumun yapısı ve şartları dikkate alındığında makul bir süre olduğu, belirli suç tipindeki mahpusların kurslara katılmasına izin verilmediği iddiasının ise kişi, zaman ve hangi kurslara izin verilmediğine ilişkin somut ve belirleyici detaylar yer almadan soyut biçimde ileri sürülmüş olduğundan açıkça dayanaktan yoksun olduğu, bu doğrultuda başvuru konusu bu iddialar bakımından bir hak ihlalinin bulunmadığı değerlendirilmiştir.

Başvuranların kitap, gazete, dergi gibi yayınlardan faydalanma imkanlarına ilişkin iddiaları ile ilgili olarak;

29. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS)'in “İfade özgürlüğü” başlıklı 10'uncu maddesine göre: “Herkes ifade özgürlüğü hakkına sahiptir. Bu hak, kamu makamlarının müdahalesi olmaksızın ve ülke sınırları gözetilmeksizin, kanaat özgürlüğünü ve haber ve görüş alma ve de verme özgürlüğünü de kapsar. Bu madde, Devletlerin radyo, televizyon ve sinema işletmelerini bir izin rejimine tabi tutmalarına engel değildir (...)”

30. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın “Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti” başlıklı 26'ncı maddesine ilgili kısmına göre; “Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet Resmî makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar.”

31. İnsanın süreli ve süresiz yayınlar aracılığıyla serbestçe haber, bilgi ve başkalarının fikirlerine

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

ulaşabilmesi ifade özgürlüğünün bir parçasıdır. Bu bağlamda mahpusların ceza infaz kurumlarında süreli ve süresiz yayınlara erişime ilişkin şikayetlerinin bir bütün olarak ifade özgürlüğü bağlamında incelenmesi gerekir. Nitekim, AYM de başvuranın posta yoluyla kendisine gönderilmiş olan dergiye ve kitaba ceza infaz kurumu idaresi tarafından el konulmasına ilişkin başvuruları ifade özgürlüğü bağlamında değerlendirerek sonuçlandırmıştır (AYM, *Hayrettin Öztekin*, B.No: 2013/4535, 9/3/2016; *Serdar Güzelçayır ve Diğerleri*, B.No: 2022/66987, 21/12/2023).

32. AYM tarafından verilen diğer kararlarda da mahpuslara kargo yoluyla gelen ya da ziyaretçilerinin getirdiği veya mahpusların satın aldıkları Türkçe ya da yabancı dilde kitap ve diğer süreli ya da süresiz yayınların mahpusa teslim edilmemesi ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilmiştir (AYM, *Recep Bekik ve diğerleri*, B. No: 2016/12936, 27/3/2019, para. 24; *Ahmet Sil ve Taner Yay*, B. No: 2017/35227, 30/9/2020, para. 31; *Erdoğan Kardeşler*, B. No. : 2018/15777, 7/4/2021, para 26; *Hasan Ataç*, B. No: 2020/1413, 21/11/2023, para. 18).

33. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu alanlar dışında genel insan hakları ihlali iddiaları kapsamında Kuruma başvuru inceleme yetkisi verilmemiştir. Dolayısıyla, başvurunun salt alıkonulma yerinden yapılmış olması ulusal önleme mekanizması görevi kapsamında incelenmesi için yeterli bulunmamaktadır.

34. Başvuranların iddiaları yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ve içtihatlarla birlikte ele alındığında, süreli ve süresiz yayınlara erişim hakkının ihlal edildiğine ilişkin olarak ileri sürülen iddiaların ifade özgürlüğü kapsamında kaldığı, Kurumun ulusal önleme mekanizması görevi alanına girmediği değerlendirilen bu iddiaların Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 67'nci maddesi uyarınca kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

Başvuranların hukuka aykırı arama yöntemine tabi tutuldukları iddiaları ile ilgili olarak;

35. Birleşmiş Milletler Mahpusların Islahı için Asgari Standart Kurallar (Nelson Mandela Kuralları)'ın "*Mahpusların ve hücrelerin aranması*" başlıklı bölümde yer alan ilgili düzenleme şu şekildedir: "*Mahpusların ve hücrelerin aranmasına ilişkin yasa ve yönetmelikler, ceza infaz kurumunda güvenliğin sağlanması ihtiyacını da göz önünde bulundurarak uluslararası hukuktaki yükümlülüklerle uygun olmalı ve uluslararası standartları ve normları dikkate almalıdır. Aramalar, aranan kişinin insanlık haysiyeti ve mahremiyetine saygılı bir şekilde ve aynı zamanda ölçülülük, yasallık ve zorunluluk ilkeleri doğrultusunda yürütülür.*" (Birleşmiş Milletler, Genel Kurul, Mahpusların Islahı için Asgari Standart Kurallar, 70/175, 17/12/2015, Kural 50.)

36.5275 sayılı Kanun'un "Arama" başlıklı 36'ncı maddesine göre: "(1) Kurumlarda, odalar ve eklentilerinde, hükümlülerin üst ve eşyasında habersiz olarak her zaman arama yapılabilir. Her ay bir kez mutlaka arama yapılır. (2) Aramalar, gerektiğinde dış güvenlik görevlileri veya kolluk kuvvetleriyle veya

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

diğer kamu görevlilerince ortaklaşa gerçekleştirilebilir.”

37. 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in “*Arama, güvenlik tatbikatı ve sayım*” başlıklı 34'üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre: “*Hükümlünün üzerinde, kuruma sokulması veya bulundurulması yasak madde veya eşya bulunduğu dair makul ve ciddi emarelerin varlığı ve bunun başka suretle tespitinin olanaksız olması durumunda, kurum en üst amirinin gerekli görmesi hâlinde, detaylı olarak veya beden çukurlarında aşağıda belirtilen usullere göre arama yapılabilir: a) Detaylı arama, hükümlünün utanma duygusunu ihlal etmeyecek şekilde ve görevli dışında kimsenin görmemesini sağlayacak tedbirler alınarak gerçekleştirilir. Arama sırasında hükümlüye tek kullanımlık giyim önlüğü verilir. b) Arama sırasında önce bedenin üst kısmındaki giysiler çıkarttırılır, bedenin alt kısmındaki giysiler üst kısmındaki giysiler giyildikten sonra çıkarttırılır. Bu giysiler de mutlaka aranır. c) Detaylı arama sırasında bedene dokunulmaması için gerekli özen gösterilir ve görevli tarafından eldiven kullanılır. Aranan kişinin beden çukurlarında bir şeyin bulunduğu dair makul ve ciddi emarelerin 5 / 7 bulunması hâlinde öncelikle, hükümlüden madde veya eşyanın kendisi tarafından çıkartılması istenir, aksi hâlde bunun zor kullanılarak gerçekleştirileceği bildirilir. Beden çukurlarındaki arama, cezaevi tabibi tarafından yerine getirilir. ç) Detaylı arama, mümkün olan en kısa süre içinde bitirilir ve işlem tutanağa bağlanır, tutanakta arama yapan görevliler ile hükümlünün imzası bulunur. Hükümlünün imzadan kaçınması hâlinde bu durum tutanağa geçirilir.”*

38. 17/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 75'inci maddesi ve 1/6/2005 tarihli ve 25832 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ceza Muhakemesinde Beden Muayenesi, Genetik İncelemeler ve Fizik Kimliğin Tespiti Hakkında Yönetmelik'in 3'üncü maddesi ile düzenlenen iç beden muayenesine ilişkin düzenlemelerden kafa, göğüs, karın boşlukları ile cilt altı dokularının beden çukuru kavramı içerisinde sayılabileceği değerlendirilmektedir.

39. Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 28/02/2017 tarihli, 2016/800 Esas ve 2017/120 Karar sayılı kararı ile 19/03/2019 tarihli, 2016/707 Esas ve 2019/220 Karar sayılı kararlarında “*...Bu bölgeler haricindeki ağız, koltuk altı gibi beden boşlukları ile ayak, kol, saç arası gibi vücut bölgelerine tıbbi araç veya yöntemler kullanılmaksızın bakılması arama hükümlerine tabidir.*” şeklinde hüküm kurulmuştur. İlgili mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; detaylı arama işleminin mevzuat hükümleri kapsamında kaldığı anlaşılmaktadır.

40. Ceza infaz kurumlarının asıl amacı ıslah olmakla birlikte görevli personelin ve mahpusların güvenliğinin sağlanması da son derece elzemdir. Uluslararası standartlar ve ilgili ulusal mevzuat dikkate alındığında, detaylı aramanın mutlak bir şekilde yasaklanmış bir uygulama olarak düzenlenmediği, insan onuruna uygun şekilde ve ölçülülük ilkesi sınırları çerçevesinde yapılacak olan detaylı aramanın tek başına bir hak ihlali teşkil ettiğinin söylenemeyeceği, öte yandan başvuruların bulundukları ceza infaz kurumunun yüksek güvenli bir kurum olduğu göz önünde bulundurulduğunda havalandırmaya giriş ve çıkışlarında ve hastaneye gidişlerde arama yapılmasının güvenliğin tesis edilmesi amacını taşıdığı ve keyfi bir uygulama teşkil etmediği, aramaların sayısının tek başına ölçülülük ilkesinin sınırlarının aşıldığı anlamına gelmediği, bu doğrultuda söz konusu iddialar açısından

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

bir hak ihlalinin bulunmadığı değerlendirilmiştir.

Başvuranların yakınlarıyla görüş yapabilme imkanına ilişkin iddiaları ile ilgili olarak;

41.5275 sayılı Kanun'un "*Hükümlüyü ziyaret*" başlıklı 83'üncü maddesine göre: "(1) *Hükümlü, belgelendirilmesi koşuluyla eşi, üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları ile vasisi veya kayyımı tarafından haftada bir kez ve ayrıca kuruma kabullerinde, zorunlu hâller dışında bir daha değiştirilmemek üzere, ad ve adreslerini bildirdiği en fazla üç kişi tarafından, yarım saatten az ve bir buçuk saatten fazla olmamak üzere çalışma saatleri içinde ziyaret edilebilir. Çocuk hükümlüler için ziyaret süresi bir saatten az, üç saatten fazla olmamak üzere belirlenir. (2) Birinci fıkrada belirtilenler dışındaki kimselerin ziyaretine Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yazılı olarak izin verilebilir. (3) Görüşler, koşul ve süreleri Adalet Bakanlığınca hazırlanan yönetmelikle kapalı ve açık olmak üzere iki biçimde yaptırılır. (4) Önceden bilgilendirilmek suretiyle, kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan ve terör suçları, örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmak suçları ile örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçlardan mahkûm olan veya tehlikeli hâlde bulunan ya da dışarı ile iletişiminin kurum güvenliği açısından tehlikeli olabileceği değerlendirilen hükümlülerin birinci ve ikinci fıkra kapsamındaki kişilerle yapacakları görüşmeler, kamu düzeninin korunması ile kişi, toplum ve kurum güvenliğinin sağlanması veya suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla kurum yönetimi tarafından dinlenebilir ve elektronik cihazlar da dâhil olmak üzere kaydedilebilir. Bu fıkra uyarınca tutulan kayıtlar, amacı dışında kullanılamaz ve kanunda açıkça belirtilen hâller dışında hiçbir kişi veya kurumla paylaşılamaz. Bu kayıtlar herhangi bir soruşturma ve kovuşturmayla konu edilmemiş ise en geç bir yıl sonunda silinir. Silme işlemi Cumhuriyet savcısı tarafından denetlenir."*

42.17/6/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik'in "*Ziyaret gün ve saatleri*" başlıklı 10'uncu maddesine göre: "*Ziyaret günleri ve saatleri ile bir hükümlü ve tutuklunun görüşebileceği ziyaretçi sayısı, kurumun fiziki yapısı ve kapasitesi dikkate alınarak, kurumca belirlenir.*"

43. Mezkur Yönetmelik'in "*Açık görüş*" başlıklı 13'üncü maddesine göre: "*Açık görüş, hükümlü ve tutuklular ile ziyaretçilerinin maddi temasına imkan verecek şekilde, konuşulanların hazır bulunan görevli tarafından işitilebildiği ve izlenebildiği, ceza infaz kurumunun bu iş için tahsis edilmiş özel bölümünde yapılan ziyaret ve görüşmelerdir.*"

44. Başvuru kapsamında, açık görüş saatlerinin sabah erken saatlerde olmasının, ailelerinin görüşmeye gelmelerinin engellenmeye çalışılması maksadıyla yapılan bir düzenleme olduğu iddia edilmişse de ilgili mevzuat hükümlerinde ziyaret saatlerinin kurumun fiziki yapısı ve kapasitesi dikkate alınarak kurumca belirleneceği hüküm altına alınmış olup, görüş saatlerinin Kurumun yüksek güvenlikli statüsü ve fiziki yapısı dikkate alınarak belirlenmesinin mevzuat hükümlerince tanınmış takdir yetkisi çerçevesinde gerçekleştirilen bir düzenleme olduğu ve başvuruların aileleri ile görüşmelerinin engellenmesi maksadının gözetildiğine yönelik bir emare veya bulgunun mevcut olmadığı, infaz ve koruma memurlarının açık görüş sırasında görüş alanında bulunmasının da mevzuat hükümlerince öngörülen bir uygulama olduğundan hak ihlali olarak değerlendirilemeyeceği, mahpusların açık

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

görüş alanına giderken yanlarında su götürmelerinin ilgili mevzuat hükümlerince tanınmış bir hak niteliğinde olmadığı ve bu hususta muhatap Kurum İdaresinin, Kurumun genel düzeninin ve sağlık hakkının korunması bağlamında takdir yetkisinin bulunduğu, açık görüşlerde kantinden talep edilen ürünler yerine farklı ürünler getirildiği ve yakınlarının açık görüşe geç gelmesi durumunda görüştürülmeden geri gönderildiği iddialarının ise Kurumumuzca bir inceleme ve değerlendirme yapılmasına elverişli olacak şekilde detaylandırılmadığından ve somut bulgu, emare ve dayanaklar sunulmadan soyut bir biçimde ileri sürülmüş olduğundan açıkça dayanaktan yoksun olduğu, bu doğrultuda başvuru kapsamındaki söz konusu iddialar bağlamında bir hak ihlalinin bulunmadığı değerlendirilmiştir.

Başvuranların kantinde satılan ürünlere erişimine ilişkin iddiaları ile ilgili olarak;

45. Başvuranlar, kantindeki ürünlerin fiyatının fahiş olduğunu ve kırtasiye malzemelerinin çeşitli olmadığını iddia etmiş ise de başvuru kapsamında inceleme ve değerlendirmeye esas olmak üzere 6701 sayılı Kanun uyarınca muhatap Sincan 2 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden kantinde satılan ürünlerin listesi talep edilmiştir. Müdürlük tarafından iletilen liste incelendiğinde; uçlu kalem, tükenmez kalem, fosforlu kalem, defter, ataç, mektup zarfı, posta pulu, çizgisiz kağıt, sunum dosyası, şeffaf dosya, pastel boya, kuru boya ve krem boya, kapı-pencere bandı gibi farklı çeşitlerde kırtasiye ürünlerinin satıldığı görülmüştür. Müdürlük tarafından iletilen listede ürünlerin fiyatları da belirtilmekte olup fiyatların dış dünya ile karşılaştırıldığında normal olduğu ve fahiş denebilecek bir fark bulunmadığı görülmüştür. Bu doğrultuda, başvuru kapsamındaki bu iddialar bağlamında bir hak ihlalinin bulunmadığı değerlendirilmiştir.

Başvuranların elektrik faturalarının Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanması gerektiği iddiası ile ilgili olarak;

46.17/6/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik’in “Elektrikli eşyalar” başlıklı 9’uncu maddesinin ilgili kısmına göre: “Aydınlatma dışındaki elektrik giderleri, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından mesken abonelikleri için belirlenen ücret tarifesi esas alınarak ceza infaz kurumunca hesaplanan bedel üzerinden hükümlü tarafından karşılanır. Ancak; hükümlü tarafından karşılanacak elektrik gideri, bulunduğu ceza infaz kurumunca gerçekleştirilen elektrik tedarik ihalesi veya işlemi sonucunda belirlenen elektrik birim fiyatının mesken aboneliğinden daha düşük olması halinde düşük olan birim fiyat üzerinden hesaplanır. Çocuk ve kadın hükümlülerin tüm elektrik giderleri kurum bütçesinden ödenir.”

47. Başvuranlar elektrik faturalarının yüksek olduğunu ve Adalet Bakanlığı tarafından ödenmesi gerektiğini iddia etmişse de 31/1/2023 tarihinde yapılan Yönetmelik değişikliği ile daha önce ticarethanelere uygulanan fiyat tarifesi üzerinden ödenen elektrik faturalarının mesken abonelikleri için belirlenen ücret tarifesinden ödenmeye başladığı, elektrik faturalarının Adalet Bakanlığı tarafından karşılanmasına yönelik talebin ise hâlihazırda yürürlükteki mevzuat hükümleri uyarınca mümkün olmadığı, bu doğrultuda başvuru kapsamındaki

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

söz konusu iddia bağlamında bir hak ihlalinin bulunmadığı değerlendirilmiştir.

Başvuranların radyo-televizyon imkanlarından yararlanmaya ilişkin iddiaları ile ilgili olarak;

48.5275 sayılı Kanun'un “Hükümlünün radyo, televizyon yayınları ile internet olanaklarından yararlanma hakkı” başlıklı 67'nci maddesine göre: “(1) Hükümlü, ceza infaz kurumlarında merkezî yayın sistemi bulunduğu takdirde bu sisteme bağlı olarak radyo ve televizyon yayınlarını izleme hakkına sahiptir. (...) (4) Bu haklar, tehlikeli hâlde bulunan veya örgüt mensubu hükümlüler bakımından kısıtlanabilir.”

49. 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in “Hükümlünün radyo, televizyon yayınları ile internet olanaklarından yararlanma hakkı” başlıklı 75'inci maddesine göre: “(1) Hükümlü, kurumlarda merkezi yayın sistemi bulunduğu takdirde bu sisteme bağlı olarak radyo ve televizyon yayınlarını izleme hakkına sahiptir. (2) Merkezi yayın sistemi bulunmayan kurumlarda, yararlı olmayan yayınların izlenmesini ve dinlenmesini engelleyecek önlemler alınmak suretiyle bağımsız anten kullanılarak televizyon ve radyo izlenmesine ve dinlenmesine izin verilir. Bu cihazlar, bedeli kendisi tarafından ödenmek koşuluyla hükümlü adına kurumca satın alınır. Her ne biçimde olursa olsun dışardan gelenler tarafından getirilen radyo, televizyon ve bilgisayarlar kuruma alınmaz. (3) Kapalı ve açık kurumlar ile çocuk eğitim evlerinde ancak eğitim ve iyileştirme programları çerçevesinde kurum yönetimince belirlenen yerlerde görsel ve işitsel eğitim araç ve gereçlerinin kullanımına izin verilebilir. Eğitim ve iyileştirme programları gerekli kıldığı takdirde denetim altında internetten yararlanılabilir. Hükümlü, odasında bilgisayar bulunduramaz. Ancak Bakanlığın uygun görmesi hâlinde eğitim ve kültürel amaçlı olarak bilgisayarın kuruma alınmasına izin verilebilir. (4) Bu haklar, idare ve gözlem kurulu kararı ile tehlikeli hükümlü oldukları saptananlar veya örgüt mensubu hükümlüler bakımından kısıtlanabilir. (...)”

50. Mahpusların radyo bulundurmalarına izin verilmemesinin haksızlık teşkil ettiğine ilişkin iddia açısından, ilgili mevzuat düzenlemeleri göz önünde bulundurulduğunda, ceza infaz kurumlarında mahpusların radyo bulundurmalarının mutlak nitelikte bir hak olmadığı, yalnızca merkezi yayın sistemi bulunmayan kurumlarda mahpusların radyo bulundurmasına izin verilmesinin öngörüldüğü anlaşılmış, bu doğrultuda başvuruların radyo bulundurulmasına izin verilmemesinin hak ihlali teşkil etmediği değerlendirilmiştir.

51. Televizyon kanallarında sorun olduğuna ilişkin iddianın ise kötü muamele yasağının ihlali açısından bir inceleme ve değerlendirme yapılmasını elverişli kılacak şekilde detaylandırılmamış olduğu, bu doğrultuda söz konusu iddianın açıkça dayanaktan yoksun olduğundan kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

Başvuranların gönderdikleri mektupların alındı belgesinin kendilerine verilmediği iddiası ile ilgili olarak;

52. AİHS'in “Özel ve aile hayatına saygı hakkı” başlıklı 8'inci maddesine göre: “1. Herkes özel ve aile

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

hayatına, konutuna ve yazışmasına saygı gösterilmesi hakkına sahiptir. 2. Bu hakkın kullanılmasına bir kamu makamının müdahalesi ancak müdahalenin yasayla öngörülmüş ve demokratik bir toplumda ulusal güvenlik, kamu güvenliği, ülkenin ekonomik refahı, düzenin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli bir tedbir olması durumunda söz konusu olabilir.”

53. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın “*Haberleşme hürriyeti*” başlıklı 22’nci maddesine göre: “*Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır (...)*”

54. AİHM içtihatları incelendiğinde mektup gönderme ve alma hakkının AİHS’in “*Özel ve aile hayatına saygı hakkı*” başlıklı 8’inci maddesiyle ilişkilendirildiği görülmektedir (AİHM, *Fazıl Ahmet Tamer/Türkiye*, B. No: 6289/02, 5/12/2006).

55. AYM içtihatlarında mahpusların mektup gönderme ve alma hakkı Anayasa’nın “*Haberleşme Hürriyeti*” başlıklı 22’nci maddesi kapsamında ele alınmaktadır (AYM, *Musa Kaya*, B. No: 2013/2351, 16/9/2015, para. 32). Hükümlü tarafından gönderilmek istenilen mektuba ceza infaz kurumunca el konulmasına ilişkin başvuruda AYM; “*Başvuru formu ve eklerinde başvuru; haberleşme hürriyeti, ifade hürriyeti ve adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüş ise de bu iddiaların özü, söz konusu mektubun Cezaevi idaresince alıkonulması nedeniyle haberleşme hürriyetinin kısıtlanması hususu ile ilgilidir.*” değerlendirmesinde bulunarak başvuruyu ifade özgürlüğü bağlamında incelenmiştir (AYM, *Musa Kaya*, B. No: 2013/3828, 1/12/2015, para. 21).

56. Ceza infaz kurumunda hükümlü olarak bulunan başvuruçunun milletvekillerine göndermek istediği mektuba el konulmasına ilişkin başvuruda da AYM benzer şekilde; “*Başvuru formu ve eklerinin incelenmesi neticesinde başvuruçunun iddialarının özünün, göndermek istediği mektubun Cezaevi İdaresince sakıncalı görülerek gönderilmemesi nedeniyle haberleşme hürriyetinin kısıtlanmasına ilişkin olduğu anlaşılmıştır.*” yorumuyla haberleşme hürriyeti/ifade özgürlüğü bağlamında bir inceleme gerçekleştirmiştir (AYM, *Kahraman Güvenç*, B. No: 2013/2072, 3/2/2016, para. 20).

57. Başvuru kapsamındaki söz konusu iddia yukarıdaki mevzuat hükümleri ve içtihatlar çerçevesinde incelendiğinde; özel hayata saygı hakkı ve haberleşme hürriyeti kapsamına girdiği değerlendirilen iddianın Kurumun ulusal önleme mekanizması görevi kapsamına girmediği değerlendirilmiş olup bu doğrultuda mezkûr iddianın kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

Başvuranların Pandemi dolayısıyla gerçekleştirilemeyen görüşlerin telafisinin yapılmadığı iddiası ile ilgili olarak;

58. “*Ancak, bir eylemin Anayasa’nın 17. maddesinin üçüncü fıkrasının kapsamına girebilmesi için minimum bir ağırlık düzeyine ulaşmış olması gerekir. Bu asgari eşiğin aşılp aşılmadığının belirlenmesinde her olayın somut özellikleri dikkate alınarak bir değerlendirme yapılır. Bu bağlamda muamelenin süresi, fiziksel ve manevi etkileri ile mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi faktörler önem taşımaktadır.*” (AYM, *Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, para. 23.)

59. Salgın sebebiyle toplumun sağlığının korunması amacıyla pek çok alanda tedbirler alınmıştır. Bu

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

doğrultuda ceza infaz kurumlarında da Bilim Kurulunun tavsiyeleri doğrultusunda görüşler ve sosyal aktiviteler hususlarında sınırlamalar getirilmiştir. Açık ve kapalı görüşlerin kısıtlanmasına ilişkin tedbirler salgının ceza infaz kurumlarında yayılımını engellemek için alınan tedbirlerden biridir. Bu kapsamda salgının ülkemizde tespit edildiği ilk zamanlarda görüşler tamamen yasaklanmış, akabinde salgının seyri göz önünde tutularak kapalı görüşler kısmen yapılmaya başlanmıştır. Mahpusların aileleri ile olan iletişimlerinde ve ilişkilerinde önemli hasarlar bırakabilecek de olsa bu tedbirler Covid-19 salgınının ceza infaz kurumlarında yayılmasını engellemek ve mahkûmların sağlığını korumak için alınması gereken tedbirlerdendir. (Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK) , B. No: 2022/209, K. No: 2024/329, 19/3/2024, para. 17.)

60. Covid-19 pandemisi nedeniyle ara verilen açık görüşler 1/12/2021 tarihinde tekrar yapılmaya başlamıştır. 1/12/2021 ile 30/4/2022 tarihleri arasında ise önerilen aşı şemasını tamamlayan kişiler ile son 180 gün içerisinde hastalığı geçiren kişilerin açık görüşlerine izin verilmesi şartı ile açık görüş yaptırılmıştır (TİHEK, B. No: 2022/209, K. No: 2024/329, 19/3/2024, para. 18).

61. Bilindiği üzere, Covid-19 pandemisi döneminde Dünya Sağlık Örgütünün ve Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulunun tavsiyeleri doğrultusunda, sosyal hayatı kısıtlayan bir takım idari tedbirler alınmıştır. Bu kapsamda 14/3/2020 tarihinde ceza infaz kurumlarında açık ve kapalı görüşler askıya alınmış ve bir süre mahpusların yakınları tarafından yapılacak ziyaretlere zorunluluk gereği ara verilmiştir.

62. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından, Covid-19 pandemisi döneminde yapılmayan açık ve kapalı görüşlerin telafisi amacıyla mahpusların birini talep ve tercih etmeleri kaydıyla, en az 30 dakika süre ile ziyaret izni, 30 dakika süre ile görüntülü görüşme veya 10 dakika sesli görüşme imkanı verilmesi uygun görülmüştür. Pandemi döneminde yaptırılmayan bu açık ve kapalı görüşlerin ne şekilde telafi edileceğine dair Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün söz konusu uygulamaya dair yazısı dışında mevzuatta herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Anılan belgeler ve yapılan izahat kapsamında, söz konusu görüşlerin telafisi noktasında mevzuattan kaynaklanan herhangi bir zorunluluğun bulunmadığı ve bu hususun mutlak bir hak olarak telakki edilemeyeceği, dolayısıyla kötü muamele için aranan asgari eşik sınırının aşıldığından söz edilemeyeceği, bu doğrultuda başvuru konusu bu iddia bağlamında bir hak ihlalinin bulunmadığı değerlendirilmiştir.

Başvuranların talep ve şikayet haklarını kullanamadıkları, keyfi disiplin cezalarının verildiği, hastane sevklerinin aksadığı, odadaki su tesisatı parçalarının para ile satıldığı ve mahkeme kararlarının uygulanmadığına ilişkin iddialarıyla ilgili olarak;

63. AİHM, kötü muamele konusundaki iddiaların uygun delillerle desteklenmesi gerektiğine işaret eder (AİHM, *Klaas/Almanya*, B. No: 15473/89, 22/9/1993, para. 30). AİHM, makul şüphe bulunmaması ya da bütün makul kuşkunun ötesinde şeklinde bir kanıtlama standardı uygulamaktadır. Ancak Mahkeme, bu kanıtlamaya yeterince sağlam, kesin ve birbirleriyle uyumlu çıkarsamaların ve aynı ölçüde çürütülememiş maddi karinelerin bir arada bulunmasıyla varılabileceğini kabul etmektedir (AİHM, *İrlanda/Birleşik Krallık*, B. No: 5310/71, 18/1/1978, para. 161). AİHM'e göre kanıtlar toplanırken tarafların takındıkları tutumlar dikkate alınmalıdır (AİHM, *Tanlı/Türkiye*, B. No: 26129/95, 10/4/2001, para. 109).

64. AYM, başvurunun ihlal iddialarını kanıtlayamadığı, temel haklara yönelik bir müdahalenin olmadığı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

ya da müdahalenin meşru olduğu açık olan başvurular ile zorlama şikayetlerden ibaret başvuruların açıkça dayanaktan yoksun kabul edileceğini belirtmiştir (AYM, *Hikmet Balabanoğlu*, B. No:2012/1334, 17/9/2013, para. 32).

65. AYM ayrıca; “Kötü muameleye maruz kalması nedeniyle mağdur olduğunu ileri süren kişilerin kötü muamele yasağı kapsamına giren ağırlıkta bir muamele görmüş olabileceklerini gösteren emare ve delil sunmaları gerektiğini belirtmek gerekir.” değerlendirmesiyle kötü muamele iddialarında iddia sahibinin kötü muameleye maruz kalmış olabileceğine ilişkin, iddia konusunu detaylandıracak nitelikte emare ve delil sunması gerektiğini vurgulamıştır (AYM, *Beyza Metin*, B. No: 2014/19426, 12/12/2018, para. 45).

66. Başvuru kapsamında, yukarıda inceleme ve değerlendirmesi yapılan iddiaların dışında; idareye defalarca yazılı ve sözlü olarak başvurularına rağmen şikayetlerine ilişkin hiçbir sonuç alamadıkları, tüm meşru taleplerinin örgütsel amaç önyargısıyla reddedildiği, keyfi disiplin cezalarının verildiği, hastaneye sevklerin mütemadiyen iptal edildiği ya da ertelendiği, odadaki su tesisatı parçalarının para ile satıldığı, para ödemeyen ya da ödeyemeyenlerin muslukları bozulunca tamir ettiremediğini ve susuz kaldıkları ve idarenin infaz hakimliği ve Anayasa Mahkemesi kararlarını uygulamadığı yönünde iddialar söz konusudur. Bununla birlikte, söz konusu iddiaların; yer, zaman, kişi unsurları gibi iddia konusunu detaylandıran ve somutlaştıran unsurlara yer verilmeden ileri sürülmüş olduğu anlaşılmaktadır. AİHM ve AYM kararlarında da belirtildiği üzere, kötü muamele iddiaları hakkında inceleme ve değerlendirme yapılabilmesi için, bu iddiaların iddia konusunu detaylandıracak nitelikte emare ve delil sunularak somut bir şekilde ileri sürülmesi gereklidir. Bu doğrultuda, başvuru konusu bu iddiaların yeterli detay ve emare sunularak somutlaştırılmadan ileri sürülmüş olduğundan açıkça dayanaktan yoksun olması sebebiyle kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

67. Sonuç olarak yukarıda açıklanan nedenlerle başvurudaki iddialar kapsamında hak ihlalinin bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

7/8/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

e-imzalıdır

Evren BAŞAR
Üye

e-imzalıdır

Av. Fatma ÇINAR
Üye

e-imzalıdır

Av. Melahat DEMİR
Üye

e-imzalıdır

Av. Selami AÇAN
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No: